

Maurice de Hond blijft nieuwe economie trouw

door RONALD MASSAUT

Het is kwakkelen in de internetbranche. Het aantal faillissementen stijgt en de bereidheid om te investeren in deze bedrijven neemt zienderogen af. De negatieve spiraal zet een rem op de ontwikkeling ervan. Maar dat is tijdelijk, denkt Maurice de Hond. „In het begin zagen mensen internet als een leuke manier om elkaar berichten te sturen, nu weet iedereen dat het meer is. Tot voor pakweg vier jaar geleden gingen managers er zelfs nog prat op, dat zij weigerden om met computers te werken. Dat laten zij nu wel uit hun hoofd. Ze zouden zichzelf belachelijk maken. De fase waar wij nu in zitten is een tijdelijke dip. Dat zag je ook met de pc Eind tachtiger jaren was de groei er ook even uit. "Een bepaalde technologische vernieuwing kan weer een grote impuls geven. Ten aanzien van internet is dat veel grotere verbindingssnelheden. En die gaat er dankzij glasvezel komen. Daarom denk ik ook, dat de grote doorbraak nog moet komen."

Maurice de Hond schreef in 1995 een bijna standaardwerk onder de titel 'Dankzij de snelheid van het licht'. Geïnspireerd door wat hij zag in Amerika beschreef hij hoe de glasvezelkabel en internet ook in Nederland het leven zouden gaan veranderen. Hij werkt nu aan een vervolg, 'De 5e dimensie' geheten. Hierin beschrijft de Amsterdammer o.a. de rol van internet in de samenleving van de toekomst. „Eigenlijk kun je zeggen, dat internet sneller is gegroeid dan we allemaal hadden gedacht. Ik had zelf gerekend in 2002 in Europa op 200 miljoen regelmatige gebruikers uit te komen. Het waren er toen al 240 miljoen. Inmiddels zijn het er meer dan 400 miljoen. Het wachten is nu eigenlijk op heel snelle breedbandverbindingen waardoor internet razendsnel wordt. Nu nog is snelheid een belemmering voor veel volwassen toepassingen.. Wanneer dat wordt weggenomen komt internet weer in een nieuwe fase en zullen ook de investeringen weer aantrekken. Maar zo ver is het nog niet. Aangenaam verrast ben ik nu vooral over de grote aantallen ouderen die internet hebben opgepakt. Dat had ik werkelijk niet verwacht. Zelfs mijn eigen moeder van 86 is aan het internetten en aan het mailen. Geweldig! Al moet ik straks wel even langs, want de pc is vastgelopen. Nadeel is, dat je langdurig persoonlijke helpdesk bent, maar ik vind het geweldig!”

’
Het rotsvaste vertrouwen in de toekomst van internet ten spijt, heeft De Hond het voorlopige keerpunt van de nieuwe economie aan den lijve ondervonden. De computerindustrie en investeringen in nieuwe technologieën bevinden zich in een dal. „Bedrijven en financiers aarzelen over volgende investeringsrondes. Zelfs de consument maakt pas op de plaats door langer te wachten met een nieuwe pc te kopen. Maar ook al is de markt met 10 procent gedaald, wereldwijd worden er nog steeds meer pc's dan tv's verkocht. Het blijven respectabele aantallen! Toch zit in die aarzeling wel een gevaar. In eerste instantie is dat vooral psychologisch. We praten elkaar na, dat 'internet helemaal niets voorstelt'. Iets wat niets is, daar ga je ook niet in investeren en zeker niet integreren in de bedrijfsvoering. Dat is een foute gedachte. Juist de bedrijven die dat wel hebben gedaan, scoren nu goed. De hele computerbranche draait met zware verliezen, maar juist een bedrijf als Dell boekte ook in het slechte derde kwartaal van 2001 prima cijfers. Dell is het voorbeeld van een computergeïntegreerde onderneming.”

’
Nu de hand op de knip houden, is dodelijk voor de jonge internetbedrijven, waarschuwt De Hond. „Veel van die ondernemingen hebben een eerste financieringsfase achter de rug, waarin de basis is gelegd voor latere producten. Als er nu geen nieuw geld komt, dreigt het gevaar dat producten op de plank blijven liggen of onaf in de prullenbak verdwijnen. Jonge bedrijven gaan failliet of worden in het beste geval overgenomen door langer bestaande of geïntegreerde bedrijven die over meer reserves beschikken. Het geld dat in nieuwe technologie is gestoken, is weg op het moment dat er niets meer mee gebeurt. Behalve kapitaalvernietiging is het gewoon jammer, want er zitten hele goede ideeën bij. Veel werk is dan voor niets geweest en moet straks misschien wel weer opnieuw worden gedaan.”

’
Bedrijven moeten een duidelijke keuze maken, vindt De Hond. „Er valt op termijn toch niet aan te ontkomen, maar als bedrijven internet niet werkelijk omarmen, ondergraven zij hun eigen marktpositie. Ik heb hier bij KLM wel eens discussies over gehad. Zij zetten op jaarbasis 2 miljard gulden om. Slechts 1 procent van die omzet komt uit boekingen via internet. Succesvolle tegenhanger van KLM is Easyjet. Zij boeken 90-95 procent via internet en tegen veel lagere kosten dan via agenten en reisbureaus. Als KLM kun je 9-11 procent goedkoper uit zijn met je ticketkosten als er via internet wordt geboekt, maar dan moet je wel de lef hebben om een concurrent te worden van je eigen traditionele boekingskanalen. En: je moet de klant iets teruggeven van de besparing die je realiseert. Daar moet een korting van bij voorbeeld 5% tegenover staan. Dat is de internetgedachte, maar daar zijn veel bedrijven nog niet aan toe. Je moet de klant wel een goede reden geven om te boeken via internet, want anders doet hij het niet. Dat kan financieel zijn, maar ook gemak of bijzonder service, zoals Amazon.com geeft.!”

’

De Hond blijft van mening dat internet een 'geweldige marktplaats is' voor het bij elkaar brengen van vraag en aanbod. „Het is snel, 24 uur toegankelijk, direct en 'een op een'. Mijn grootste irritatie is altijd dat je niet herkend wordt in een winkel waar je al jaren vaste klant bent. Het nieuwe meisje achter de toonbank weet niets en kent niemand. Dat zal mij in een virtuele winkel op internet niet gebeuren. Zodra ik inlog weet de computer wie ik ben, wat ik eerder besteld heb, welk soort boeken ik graag lees en naar welke muziek ik luister. Alsof ik bij mijn oude vertrouwde winkelier op de hoek ben. Ondanks dat het een computer is, word ik persoonlijk benaderd en kan ik suggesties opvragen die helemaal zijn afgestemd op mijn individuele wensen. Dat is toch wat je wil als je een winkel binnenstapt?”

›
Dat veel winkels op internet het niet hebben gered, komt volgens De Hond door gebrek aan geduld bij financiers. „Nieuwe bedrijven hebben niet de tijd gekregen om te groeien naar een schaalgrootte die nodig is om winst te kunnen maken. In andere gevallen konden bedrijven de verwachtingen die zij wekten bij de klanten niet waarmaken. Net als een normale, fysieke winkel moet je goed werk leveren. Zeker op internet moet alles kloppen, omdat je werkt met geautomatiseerde systemen. Je kunt niets corrigeren door eigenhandig ingrijpen, want dat heb je bewust weggelaten. Wat fout gaat, gaat dus ook werkelijk fout. Maar dat het wel goed kan, bewijst in Nederland postorderbedrijf Wehkamp, waar wekelijks voor 4 miljoen gulden (1,8 miljoen euro) via internet wordt besteld. Maar ook Ahold heeft na enige aarzeling internet omarmt en geïntegreerd in het bedrijf. Via internet kan de klant op een website artikelen van Albert Heijn, Etos, Gall & Gall en andere zaken bestellen en ook in één keer thuis laten bezorgen. Aan die service hangt natuurlijk een prijskaartje. Het is nu juist de kunst om de kosten zo te verdelen, dat het voor de consument acceptabel is en voor de leverancier kostendekkend.”

›
De Hond laat er geen misverstand over bestaan dat 2001 een rampjaar is geworden voor de informatie- en communicatietechnologie (ICT). Beleggers zijn meegelift op te hoge verwachtingen en doen nu het tegenovergestelde, ze laten ICT links liggen. „Veel waarden zijn nu sterk ondergewaardeerd net als ze twee jaar geleden overgewaardeerd waren.” Wie zich werkelijk niets heeft aangetrokken van de malaise is de overheid, die naar de mening van De Hond flink uit de suikerpot heeft gesnoept. De al in 2000 gehouden UMTS-veilingen (internet via de mobiele telefoon) noemt De Hond 'de oplichting van de eeuw'. „De Nederlandse overheid heeft zich, evenals de meeste andere Europese regeeringen, schaamteloos verrijkt aan de UMTS veilingen en zo mede de hand gehad in de ineensstorting van de telecommarkt. De Staat heeft 6 miljard gulden opgehaald bij mobiele aanbieders, zonder dat die hier op korte of middenlange termijn ook maar een cent van terug zullen zien. KPN, bij voorbeeld, heeft in Europa voor 20 miljard gulden geïnvesteerd in UMTS en daarmee de eigen vermogenspositie uitgehold. De Nederlandse overheid weet dat, maar weigert om ook maar een cent terug te geven of zoals Frankrijk een betalingsregeling te treffen, zodat er pas betaald hoeft te worden wanneer er omzet gegenereerd wordt. Iedereen in Den Haag blijft gewoon zitten en dat klopt niet. Bedenk toch ook dat die 6 miljard uiteindelijk door de gebruikers moeten worden opgehoest, dus de tarieven zullen ook extra omhoog gaan. Internet moet voor iedereen toegankelijk zijn, maar zo wordt er toch weer een nieuwe barrière opgeworpen. Straks is mobiel internetten alleen beschikbaar voor mensen met geld. En dat voor een regering met daarin de PvdA met als motto “Spreiding van kennis.”

›
Newconomy ging in april van 2000 naar de beurs, een maand na het echec van World Online. De uitgiftekoers van 10.50 euro kreeg, na een week roerloos rond dit niveau te hebben gestaan, ineens de wind in de zeilen. De koers van Newconomy steeg vlot naar 15 euro om binnen twee weken zelfs even de 26 euro te beroeren. Daarna ging het langzaam bergafwaarts tot de eurodubbeltjes die het fonds dezer dagen nog waard is. In augustus stapte De Hond zwaar teleurgesteld op als bestuursvoorzitter. „Laten we het niet dramatischer voorstellen dan het was. Ik had aanvankelijk een rotsvast vertrouwen in het succes van Newconomy als investeringsfonds, maar dat is niet uitgekomen. Dat is teleurstellend. Heel teleurstellend voor alle betrokkenen.”

›

De Hond heeft zich vanaf het begin moeten verweren tegen sceptici, moderne goudzoekers en schimmen uit het verleden, die hem niet welgezinnd waren. Het pad van Newconomy ligt bezaaid met ruzies, hardnekkige kwade geruchten, jaloezie, onwetendheid en achterklap. Vlak voor de beursgang moest de Hond zich al verweren tegen een coup om vervolgens in januari van dit jaar geschorst te worden door de raad van commissarissen, omdat hij in persoon nieuwe financiële injecties door banken en grote private aandeelhouders in de weg zou staan. Dat viel niet hard te maken waarna hij in maartl toch weer terug kwam, maar toen was het leed al geschied.

’
In augustus stapte hij echter alsnog zelf op. „Newconomy was zonder mij beter af. Ik merkte dat ik nog heel weinig kon betekenen voor het bedrijf.. Daarop heb ik mijn conclusies getrokken en dat was een juiste beslissing. Net als het een juiste beslissing was om mijn schorsing aan te vechten. Ik dacht en denk nog steeds dat ik voor de bedrijven van Newconomy een meerwaarde had. Maar alle negatieve publiciteit is dodelijk geweest. Het heeft investeerders kopschuw gemaakt. Was het voor bedrijven aanvankelijk nog een voorrecht om deel uit te maken van Newconomy, later werd dat een handicap. Natuurlijk hebben wij en heb ook ik zakelijke fouten gemaakt. Maar als je terugkijkt, dan moet je ook constateren dat wij ongelooflijk veel pech hebben gehad. Mensen, buitenstaanders, die ons concept van het begin af aan niet zagen zitten, zijn een blok aan ons been geweest. Zij hebben overdreven veel aandacht gekregen in de pers. Onterecht, maar daar doe je niets aan.”

’
De tijdelijke schorsing van De Hond en het werpen van de handdoek in augustus hebben de aandacht voor zijn persoon niet weggenomen. Er werd soms een ware hetze tegen hem persoonlijk gevoerd, waarbij alle registers werden opgetrokken. Bij voorbeeld dat Newconomy ook bedrijven van zijn eigen zoon en inmiddels ex-vriendin financierde, doelend op mogelijke belangenverstremgeling. Zelfs het Financiële Dagblad verbond in de kolommen aan De Hond's naam, de zinsnede, 'die er een gewoonte van maakt een relatie te beginnen met vrouwelijke managers van Newconomybedrijven'. Deze werd een maand later gerectificeerd. Dan was er ook nog internetondernemer Gerard van Vliet, die bij Wegener plaats maakte voor De Hond, en die hem volledig afbrandde in Quote.. Deze maand werd zelfs, weer in Quote, publiekelijk de dood van De Hond aangekondigd door Jules van der Vegt, een corporate cowboy, die meent dat De Hond hem nog iets schuldig is.. 'Ze' zouden hem wel weten te vinden. De Hond's auto brandde in april al volledig uit door een molotovcocktail en hij werd toen ook voor zijn huisdeur neergeslagen door twee mannen.

’
„Dit is allemaal zo ziek. Natuurlijk wist ik dat hij er achter zat, maar dat kon ik niet bewijzen. Ik heb aangifte gedaan bij de politie en ik heb hem opgebeld en gezegd, dat ik hem een grote lafaard vond, maar wat moet je verder? Die vent is volledig doorgeslagen en heeft niet eens het lef om zelf het vuile werk op te knappen. Moet ik daar dan bang van worden? En die twee gasten! Hoe ziek moet je zijn als je voor geld mensen in elkaar slaat? Het bevreemdt me echter wel dat Quote zich laat lenen voor de bedreigingen van dit soort mensen. Ik heb trouwens maar heel weinig reacties gehad van mensen die geld verloren hebben aan Newconomy..Zoals iemand me dat vertelde. Wij zijn op ruim 10 euro naar de beurs gegaan en na het hoogste punt van 26 euro heeft de koers nog maanden boven de openingskoers gestaan. Dat betekent dat men zelf heeft kunnen beslissen deze aandelen al dan niet tegen winst te verkopen.. Zelf heb ik nog geen enkel aandeel van mijn pakket in Newconomy verkocht.”

’